

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) NUTARTIS

2014 m. lapkričio 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Teisingumo Teismo procedūros reglamento 53 straipsnio 2 dalis — Akivaizdus nepriimtinumai — Pakankamai aiškios informacijos, susijusios su faktinėmis aplinkybėmis, ir priešasčių, pateisinančių atsakymo į prejudicinį klausimą būtinybę, nebuvimas“

Byloje C-366/14

dėl *Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság* (Vengrija) 2014 m. liepos 11 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. liepos 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Herrenknecht AG

prieš

Hév-Sugár kft

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro aštuntosios kolegijos pirmininko pareigas einanti C. Toader (pranešėja), teisėjai E. Jarašiūnas ir C. G. Fernlund,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą išklausius generalinį advokatą, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 53 straipsnio 2 dalį spręsti klausimą motyvuota nutartimi,

priima šią

Nutartį

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 23 straipsnio 1 dalies ir Konvencijos dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės, pateiktos pasirašyti 1980 m. birželio 19 d. Romoje (OL L 266, p. 1, toliau – Romos konvencija), 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

* Proceso kalba: vengrų.

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Herrenknecht AG* (toliau – *Herrenknecht*), pagal Vokietijos teisę įsteigtos bendrovės, ir *Hév-Sugár kft* (toliau – *Hév-Sugár*), pagal Vengrijos teisę įsteigtos bendrovės, ginčą dėl reikalavimo sumokėti nuomos mokesčių.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento Nr. 44/2001 23 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu šalys, kurių vienos arba daugiau nuolatinė gyvenamoji vieta yra valstybėje narėje, yra susitarusios, kad valstybės narės teismas arba teismai turi jurisdikciją spręsti bet kuriuos ginčus, kilusius arba galinčius kilti dėl konkrečių teisinių santykių, minėtas teismas arba minėti teismai turi jurisdikciją. Tokia jurisdikcija yra išimtinė, jeigu šalys nebuvo susitarusios kitaip. Toks jurisdikciją suteikiantis susitarimas:

- a) priimamas arba paliudijamas raštu, arba
  - b) priimamas tokia forma, kuri atitinka šalių tarpusavyje nustatytą praktiką, arba
  - c) tarptautinės prekybos arba komercijos srityje priimamas tokia forma, kuri atitinka panaudojimą [papročius], apie kurį [kuriuos] šalys žino arba turėjo žinoti, ir kurį tokioje prekyboje arba komercijoje plačiai žino ir vykdo sutarčių, susijusių su konkrečia prekyba arba atitinkama komercija, šalys [ir kuriuos atitinkamoje prekybos šakoje plačiai žino ir kurių laikosi tos pačios rūšies sutarčių šalys].“
- 4 Romos konvencijos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Sutarčiai taikoma šalių pasirinkta teisė. Pasirinkimas turi būti pakankamai aiškiai išreikštas sutarties sąlygose arba gali būti nustatomas pagal faktines bylos aplinkybes. Šalys savo susitarimu gali pasirinkti taikytiną teisę visai sutarčiai ar tik atskirai jos daliai.“

Vengrijos teisė

- 5 Taikytinose nacionalinėse nuostatose iš esmės pakartotos Sąjungos teisės nuostatos.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 6 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 2008 m. liepos 11 d. *Herrenknecht*, kaip nuomotoja, ir *Hév-Sugár*, kaip nuomininkė, sudarė mišrią pirkimo–pardavimo ir nuomos sutartį, pagal kurią pirmoji išnuomoja antrajai statybos įrenginius, reikalingus tuneliams iškasti. Šioje sutartyje taip pat sutarta, kad *Herrenknecht* parduos *Hév-Sugár* įrenginius, dėl kurių sudaryta sutartis, pasibaigus nuomos laikotarpiui.
- 7 Prie nagrinėjamos sutarties buvo pridėti penki priedai dėl skirtingų sutarties aspektų, kuriuose, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, buvo numatytos sąlygos, kuriomis ginčo atveju jurisdikcija suteikiama arbitrams, kaip tai matyti iš šios sutarties I priedo, arba bendrosios kompetencijos teismams, kaip tai matyti iš minėtos sutarties 2 ir 4 priedų. Pastaruoju atveju buvo numatyta, kad kilus ginčui ieškovė gali rinktis iš nustatytų Vokietijos arba Vengrijos teismų.

- 8 Be to, nagrinėjamos sutarties I priede, susijusiam su produktų tiekimu, numatyta, kad ginčo atveju taikytina teisė yra Vokietijos teisė, nors šios sutarties 2 ir 4 prieduose, susijusiuose atitinkamai su personalo aprūpinimu ir bendrosiomis nuomos sąlygomis, kaip taikytina teisė buvo numatyta Šveicarijos teisė.
- 9 Nagrinėdamas *Herrenknecht* ieškinį dėl reikalavimo sumokėti nuomos mokesčių ir manydamas, kad savo sutartyje šalys numatė skirtingas sąlygas dėl jurisdikciją turinčio teismo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas *ex officio* nagrinėjo savo jurisdikciją.
- 10 Nors šis teismas patvirtino Vengrijos teritorijoje turintis bendrąją jurisdikciją nagrinėti ginčą pagrindinėje byloje, jam kyla klausimas, ar jis, ar kitas teismas, nustatytas jurisdikcijos paskirstymo sąlygose, numatytose šalių, turi išimtinę tarptautinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2001 23 straipsnio 1 dalį ir ar *Herrenknecht* turėjo teisę laisvai pasirinkti iš nagrinėjamoje sutartyje nustatytų teismų.
- 11 Be to, jis klausia, kokia teisė taikytina šiuo atveju, atsižvelgiant į Romos konvencijos 3 straipsnio 1 dalį ir turint mintyje tai, kad įvairiuose sutarties prieduose sutarties šalys kaip taikytiną teisę nurodė ir Vokietijos, ir Šveicarijos teisę.
- 12 Šiomis aplinkybėmis *Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Kaip aiškinti su išimtinę tarptautinę teismo jurisdikciją susijusią Tarybos reglamento Nr. 44/2001 23 straipsnio 1 dalį, kai pagal bendrąsias sutarties sąlygas ginčo šalys jurisdikciją spręsti dėl sutarties kylančius ginčus suteikė skirtingiems teismams? Be to, ar pareiškėjas gali laisvai pasirinkti teismą, kuris nagrinės ginčą, nesvarbu, ar jo jurisdikcija yra išimtinė, ar alternatyvioji, ir ar remiantis tokiu pasirinkimu galima pripažinti išimtinę bylą nagrinėjančio teismo tarptautinę jurisdikciją?
2. Kaip aiškinti su sutarčiai taikytina materialine teise susijusią Romos konvencijos 3 straipsnio 1 dalį, kai pagal bendrąsias sutarties sąlygas ginčo šalys kaip taikytiną sutarčiai vykdyti nurodė įvairių [valstybių] teisę ir, konkrečiai tariant, kurios valstybės narės teisė taikytina sutarčiai?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

- 13 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 53 straipsnio 2 dalį, jeigu prašymas, ieškinys ar apeliacinis skundas yra akivaizdžiai nepriimtinas, išklauses generalinį advokatą Teismas gali bet kada nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi ir netęsti proceso.
- 14 Primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra bendradarbiavimo tarp Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų priemonė, pagal kurią Teisingumo Teismas nacionaliniams teismams teikia Sąjungos teisės aiškinimą, būtiną pastariesiems priimant sprendimą dėl nagrinėjamų ginčų (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Geistbeck*, C-509/10, EU:C:2012:416, 47 punktą ir nurodytą teismo praktiką ir Sprendimo *Impacto Azul*, C-186/12, EU:C:2013:412, 26 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 15 Iš nusistovėjusios teismo praktikos taip pat matyti, kad, siekiant nacionaliniam teismui pateikti naudingą Sąjungos teisės aktų išaiškinimą, būtina, kad šis teismas nustatytų faktines ir teisines aplinkybes, su kuriomis susiję jo pateikiami klausimai, arba bent jau pateiktų hipotezes dėl faktinių aplinkybių, iš kurių kyla šie klausimai. Be to, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodytos tikslios priežastys, dėl kurių nacionalinis teismas kelia Sąjungos teisės aiškinimo klausimus ir mano, jog būtina Teisingumo Teismui pateikti prejudicinį klausimą (Sprendimo *Mulders*, C-548/11, EU:C:2013:249, 28 punktas ir nurodyta teismo praktika).

- 16 Šie reikalavimai, susiję su prašymo priimti prejudicinį sprendimą turiniu, aiškiai nurodyti Procedūros reglamento 94 straipsnyje ir pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo rekomendacijose nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo (OL C 338, 2012, p. 1). Būtent iš šių rekomendacijų 22 punkto matyti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti „pakankamai išsamus ir jame turi būti pateikta visa reikšminga informacija, kad Teisingumo Teismas ir suinteresuotieji asmenys, turintys teisę pateikti pastabas, galėtų lengvai suprasti pagrindinės bylos faktines ir teisines aplinkybes“ (šiuo klausimu žr. Nutarties *D’Aniello ir kt.*, C-89/13, EU:C:2014:299, 20 punktą).
- 17 Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad informacija, kuri pateikta sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ne tik turi leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingus atsakymus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, bet ir suteikti valstybių narių vyriausybėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį. Teisingumo Teismas turi užtikrinti, kad ši galimybė būtų garantuojama, atsižvelgiant į tai, jog pagal šią nuostatą suinteresuotosioms šalims įteikiami tik sprendimai dėl prašymų priimti prejudicinius sprendimus (žr. Nutarties *Adiamix*, C-368/12, EU:C:2013:257, 24 punktą ir Nutarties *Mlamali*, C-257/13, EU:C:2013:763, 24 punktą).
- 18 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad sprendimas pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą akivaizdžiai neatitinka šios nutarties 15 ir 16 punktuose primintų reikalavimų.
- 19 Pirmiausia, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apibrėžia ginčo pagrindinėje byloje dalyką kaip „prašymą sumokėti nuomą“ be jokių patikslinimų, jis vis dėlto nepateikia faktinių aplinkybių, kuriomis pagrįsti du klausimai. Konkrečiai kalbant, jis neparodo, kad galimas ryšys tarp minėto ginčo objekto ir konkrečios sutarties sąlygos, esančios pagrindinėje byloje nagrinėjamoje sutartyje ar viename iš jos priedų.
- 20 Jei toks ryšys, pavyzdžiui, su pagrindinėje byloje nagrinėjamos sutarties 2 arba 4 priedu, būtų nustatytas, o prašymas priimti prejudicinį sprendimą vis dėlto neleidžia manyti, kad ši sąlyga įvykdyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų jurisdikciją pagal šalių valios pasirinkti jurisdikciją autonomijos pripažinimo principą ir vienintelė taikytina teisė būtų Šveicarijos teisė.
- 21 Be to, trūksta aiškaus patikslinimo, susijusio su galimu šalių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo jurisdikcijos ginčijimu; šis teismas tik nurodo tikrinęs savo jurisdikciją *ex officio*. Toks patikslinimas būtų, be kita ko, naudingas siekiant patvirtinti šalių valią, išreikštą sutarties sąlygose dėl jurisdikcijos paskirstymo arba dėl taikytinos teisės pasirinkimo.
- 22 Galiausiai, atsižvelgiant į šiuos svarstymus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pakankamai aiškiai ir tiksliai nenurodo priežasčių, dėl kurių jis prašo išaiškinti Sąjungos teisę.
- 23 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas negali pateikti naudingo atsakymo į pateiktus klausimus, todėl šiame proceso etape reikia konstatuoti, kad pagal Procedūros reglamento 53 straipsnio 2 dalį prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra akivaizdžiai nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 24 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nutaria:

2014 m. liepos 11 d. sprendimu (byla C-366/14) *Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi bíróság* (Vengrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra akivaizdžiai nepriimtinas.

Parašai.